

ת"פ 35543/02/20 - מדינת ישראל, ע נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 35543-02-20 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל ע"י חטיבת תביעות י-ם - משטרת ישראל
נגד הנאשם		פלוני ע"י ב"כ עו"ד אבשלום גיספאן

גזר דין

- 1) הנאשם הורשע ביום 6.7.2022 בביצוע החזקה ושימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"); בביצוע גידול וייצור סמים מסוכנים, עבירה לפי סעיף 6 בפקודת הסמים, וכן בביצוע רכישה או החזקת נשק שלא כדין, עבירה לפי סעיף 144(א) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
- 2) לפי האישום וכפי שהוכח במשפט, ביום 11.8.2019 בשעה 09:30 לערך, בוצע חיפוש כדין בבית הנאשם במשק 23 במושב נחושה, במסגרתו נמצאו פריטים אלה: 14.11 גרם סם מסוכן מסוג קנבוס מחולק ל-5 שקיות; שני שתילי קנבוס שבהם 3.59 גרם סם מסוכן מסוג קנבוס; רימון עשן ו-141 כדורי נשק מסוג M16.
- 3) לבקשת ההגנה הוזמן תסקיר של שירות המבחן (תסקיר מיום 19.1.2023). דיון טיעונים לעונש התקיים ביום 29.1.2023.
- 4) לפי התסקיר (בתמצית ותוך שמירה על צנעת הפרט), הנאשם בן 30, נעדר עבר פלילי. תקופת ילדותו ונערותו הייתה מאותגרת, בין מטעמים משפחתיים-רפואיים בין מטעמים חברתיים. הנאשם שירת בצבא שירות מלא. ברם, בהמשך נמצא שהוא סובל מפוסט טראומה, מדיכאון כרוני וגם מקווי אישיות המנעותיים. הוא הוכר כנכה על-ידי המוסד לביטוח לאומי בשיעור גבוה, וכיום הוא מטופל פסיכיאטרית, לרבות תרופתית, באופן שוטף לפי תוכנית שמותאמת לצרכיו. הנאשם הוא גם בעל רישיון לשימוש בקנאביס רפואי. חשוב לציין כי התסקיר נשען הן על הריאיון עם הנאשם הן על פגישה עם מנהלת המרכז הטיפולי שבו הוא שוהה.
- 5) ביחס לעבירה מושא ההרשעה, הנאשם "לקח אחריות מלאה על מעשיו" והודה כי נהג בחוסר אחריות, כך לפי

התסקיר. הוא תיאר לפני שירות המבחן כי גידל שתילי קנאביס לצרכיו האישיים ומשקולים כלכליים, וביחס לרימון עשן והכדורים, מדובר בשאריות משירותו הצבאי שריכזה אמו בשקית לשם השבתם לצבא בהזדמנות הראשונה. אשר לגורמי הסיכון להישנות המעשה העברייני, עמד התסקיר על כוחותיו המוגבלים של הנאשם, על קשייו הרגשיים, קשיי התפקוד והחשיבה העצמאית שלו, וכן על תחושות החרדה הקיימות אצלו. כל אלה ואחרים מהווים גורמי סיכון. לצד זאת, יכולתו ליצור קשר המבוסס על אמון, המסוגלות להליך טיפולי, שיתוף הפעולה מצדו למיצוי זכויותיו והמוטיבציה הפנימית שלו להשתקם, זאת לצד נטילת האחריות - אלה מהווים גורמי סיכוי לשיקום.

(6) בשקלול מעמיק של כל הפרמטרים האמורים, התסקיר בא בהמלצה של ענישה מוחשית בדמות קנס וענישה מותנית שצופת פני עתיד. שירות המבחן סבור כי הנאשם לא יהיה מסוגל להתחייב בענישה מוחשית שעלולה לפגוע בשגרת יומו וביציבותו היחסית נוכח מצבו הנפשי הרעוע, וזה יפגע בשיקומו. אשר לעתירה לביטול ההרשעה, הנאשם ציין לפני שירות המבחן כי בכוונתו ללמוד חינוך וההרשעה תעמוד לו לרועץ. התסקיר אינו בא בהמלצה לביטול הרשעה כמבוקש מאחר ולא הוכח פוטנציאל קיומו של נזק קונקרטי.

עיקרי טענות הצדדים לעונש

(7) המאשימה טוענת, בין השאר ובעיקר, כי מעשי הנאשם שבהם הוא הורשע גורמים להכבדה ניכרת על גורמי אכיפת החוק. לדידה, יש להעמיד את מתחם הענישה כך שינוע בין 4 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות עד 8 חודשי מאסר, וכי יש למקם את עונשו של הנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות, ברף התחתון של המתחם ולהטיל עליו 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ככל שיימצא מתאים לכך, לצד ענישה נלווית. המאשימה מתנגדת לביטול ההרשעה מאחר ולא מתקיימים התנאים הנדרשים לכך.

(8) הנאשם - באמצעות בא-כוחו עו"ד א' גיספאן - טוען מנגד בין השאר ובעיקר, כי בכתב האישום ובהכרעת הדין לא צוין אם המשקל של הסם הוא "נטו" או "ברוטו". משקל הסם "נטו" מגיע לכדי גבולותיה של עבירה מנהלית. מכל מקום, בהתחשב בנסיבותיו, עותרת ההגנה למידת הרחמים בהשתת העונש. הנאשם סובל מפוסט טראומה ועבר הליך שיקומי ארוך. למרות נסיבות החיים הקשות, הוא הצליח להשתלב בהליך שיקומי כאמור. הוא אמנם השתמש בקנאביס רפואי לפני שקיבל רישיון לכך, אך בשנתיים האחרונות הוא מחזיק רישיון כזה לשימוש במקרה הצורך. הנאשם נטל אחריות. הוא מאשר כי גידל שני צמחים קטנים של הסם אצלו בבית מאחר ורצה להימנע ממגע עם עבריינים וסוחרי סמים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו בעל אפיון עברייני. בעניין החזקת התחמושת, לא מדובר בהחזקת נשק. הכדורים נותרו משירותו הצבאי ולגבי רימון העשן, לא מדובר בחפץ שיכול להביא לפגיעה. הנאשם נעדר עבר פלילי ומאז האישום עברו מעל שלוש שנים במהלכם לא הסתבך בפלילים. הנאשם עותר לביטול ההרשעה על מנת שלא לפגוע בעתידו, והוא הביע נכונות לביצוע עבודות שירות לתועלת הציבור (של"צ).

(9) גם הנאשם עצמו דיבר לפניו בדיון הטיעונים לעונש. לפיו, הוא נמצא כיום במסגרת שיקומית אינטנסיבית מאוד. באופן יומי, הוא עובד בשעות הבוקר ומשעות הצהריים ועד הערב הוא נמצא בטיפולים. הוא רוצה להמשיך בטיפולים, לשים את הכל מאחוריו ומקווה שעם הטיפולים שלו, יוכל לצאת לדרך חדשה.

10) זה המקום לציין, כי עובר למתן גזר הדין הוריתי על הזמנת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר. ברם, סמוך לאחר מכן, עתר הנאשם לשקול את ביטול הוראה זו בציינו כי ענישה בדמות עבודות שירות תביא "לקריסתו הנפשית" ולמעשה תפגע בתוכנית הטיפול שבה הוא משולב כיום, וזה עלול "לסכן" את חייו ולמנוע ממנו אפשרות לשוב לתפקוד משביע רצון. הנאשם נשען בבקשתו האמורה על מכתב של מכון "סאמיט" - עמותה לשירותי טיפול, שיקום פסיכוסוציאלי ורווחה, מיום 10.4.2023, על מכתב של פסיכיאטר וגם על מכתב נוסף של מכון "סאמיט" מיום 11.4.2023.

11) על-יסוד התוכן שבמכתבים האמורים וטיעוני הנאשם, וכן מאחר ולא הוגשה כל תגובה מטעם המאשימה (חרף ההחלטה מיום 13.4.2023), הוריתי ביום 30.4.2023 על ביטול זימון חוות דעת כאמור תוך שהובהר כי אין בזאת משום קביעת עמדה כלשהי ביחס לרכיבי הענישה אשר יגובשו רק לאחר בחינה סופית של מכלול הטיעונים לעונש.

דין והכרעה

12) תחילה ביחס לעתירה של הנאשם לביטול הרשעה. לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים בנדון, הגעתי לכלל דעה כי דין העתירה להידחות.

13) לפי ההלכה הפסוקה אי-הרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון - מקום בו ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה. השני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה (רע"פ 547/21 סיטיניק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.3.2021); רע"פ 6485/20 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.1.2021)). הלכה זו ידועה כהלכת כתב (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)). הסמכות כיום מעוגנת בסעיף 192א בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 וגם בסעיף 71א(ב) בחוק העונשין. מכל מקום, דרך המלך היא כי יש להרשיע את מי שנקבע כי ביצע את העבירה שבגינה הועמד לדין. ביטול הרשעה אינו הכלל אלא החריג לו, למצער ביחס לבגירים (ע"פ 8169/20 שלום נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (26.8.2021); ראו גם: רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018)).

14) אינני סבור כי מה משני התנאים מתקיים במקרה לפנינו. העבירות שבהן הורשע הנאשם לאחר כפירה, הן חמורות. השילוב ביניהן, בלשון המעטה, אינו מקהה זאת. בנוסף, מלבד הטענה הכללית לפיה הנאשם עתיד ללמוד מקצוע בתחום החינוך, אין ראיות משכנעות בדבר קיומו של פוטנציאל לנזק ממשי בשיקומו עם הותרת ההרשעה על כנה, וממילא התסקיר לא בא בהמלצה חיובית בנדון. חזקה על כל מעסיק לבחור את עובדיו לפי יכולותיהם, כישוריהם והתאמתם לתפקיד הייעודי. נוסף לאמור אציין, כי כאמור, הנאשם כבר לאורך כל ההליך במיוחס לו ונוהל משפט שלם תוך הטלת דופי בעדויות השוטרים שהעידו ובחוקיות החיפוש שבוצע בביתו. נטילת האחריות על-ידו באה לראשונה רק לפני שירות המבחן. נכון, זכותו של הנאשם לנהל את הגנתו על מנת להוכיח את חפותו. לצד זאת, לא נראה שנסיבות אלו (ובמובחן משקילת מכלול הטענות לקביעת העונש הראוי) מצדיקות גישה סלחנית שתבוא לידי ביטוי בביטול ההרשעה.

(15) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. לפי סעיף 40ג(א), לקביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט "יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", ולפי סעיף 40ג(ב) "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה...".

(16) הערכים המוגנים: אשר להחזקת סמים או גידולם, אין להכביר במילים ביחס למידת הפגיעה החמורה בהגנה על שלום הציבור ובריאותו, ולבטח כאשר מדובר בסם שאינו לצריכה עצמית. הנזק הנובע מהסם הוא ישיר למשתמש בו ועקיף לכלל הציבור. כפי שכבר נפסק, "את נגע הסמים יש לעקור מן השורש" (ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה (4.7.2012)). כך גם ביחס להחזקת התחמושת (רימון הרעש וכדורי הנשק). גם אם לא נמצא נשק זמין בצד, מדובר בתחמושת מסוכנת כשלעצמה, אשר יכולה לזלוג גם לגורמים עברייניים או גורמי טרור, והדרך משם למימוש הייעוד של תחמושת זו ופגיעה בכלל הציבור אינה ארוכה. אין בידי לקבל את הסבר הנאשם לפיו הוא רק שמר על שאריות תחמושת משירותו הצבאי.

(17) נסיבות ביצוע העבירה: הנאשם כאמור, נמצא מחזיק בביתו שלא כדין 11 גרם סם מסוג קנבוס כשהוא מחולק ל-5 שקיות, שני שתילי קנבוס שבהם 3.59 גרם סם, רימון עשן וכ-140 כדורי נשק מסוג M16. אשר לסמים, לפי התסקיר הנאשם השתמש בהם לצריכה אישית והוא גידל שתילים מטעמים כלכליים וחיסכון בעלויות. זה המקום לציין, כי עוד עובר להגשת סיכומי הצדדים לפני הכרעת הדין, הציג הנאשם רישיון להחזקת ושימוש בקנאביס רפואי מיום 4.3.2021 ועד יום 30.8.2021. בתסקיר ובטיעונים לעונש צוין שהוא החזיק רישיון כזה גם בהמשך. השילוב של העבירות האמורות, מצביע על חומרה במעשה. לצד זאת, התרשמתי כי נסיבות ביצוען של העבירות אינן מצויות ברף החומרה הגבוהה, זאת בשים לב למוגבלות הרפואית הנפשית של הנאשם, כעולה ממכלול החומר שהוצג, והעדר קיומם של דפוסים עברייניים.

(18) מדיניות הענישה ההולמת: לאחר מתן הדעת לטיעוני הצדדים בנדון, בהינתן הנסיבות הספציפיות של המקרה לפניי, ולאחר עיון בפסיקה אליה הפנו הצדדים בדיון וגם לפסיקה שתוזכר להלן, אני סבור כי ככלל, מתחם הענישה נע בין תקופת מאסר קצרה שניתן לרצות בעבודות שירות ועד שנת מאסר מאחורי סורג ובריח, זאת לצד ענישה נלווית. ראו והשוו: עם הפסיקה הבאה בשינויים המתחייבים:

- רע"פ 5261/18 דוידוף נ' מדינת ישראל (12.7.2018);
- רע"פ 8146/17 אבישלום נ' מדינת ישראל (14.11.2017);
- עפ"ג (מחוזי ב"ש) 20599-04-17 מירילשוילי נ' מדינת ישראל (27.9.2017);
- עפ"ג (מחוזי י-ם) 32398-04-16 חי נ' מדינת ישראל (9.4.2017);
- ת"פ (שלום פ"ת) 37282-10-20 מדינת ישראל נ' עוזירי (5.3.2023);
- ת"פ (שלום נת') 40306-12-19 מדינת ישראל נ' דיין (23.1.2023);
- ת"פ (שלום ב"ש) 68456-11-20 מדינת ישראל נ' יוחננוב (21.11.2022);

- ת"פ (שלום ב"ש) 65577-12-19 מדינת ישראל נ' אלקרינאוי (31.10.2022);
- ת"פ (שלום ק"ג) 56479-12-15 מדינת ישראל נ' גלמן (24.9.2017).

(19) נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות: הנאשם בן כ-30 כיום. נעדר עבר פלילי. הוא סובל ממורכבות רפואית נפשית כפי שמפורטת בתסקיר וגם כעולה מהמסמכים הרפואיים שצורפו לתיק (בכלל זה: מכתבים של מכון סאמיט; נכות בשיעור 46% לפי קביעת המוסד לביטוח לאומי; טיב הנכות הרפואית). התסקיר עמד על כך כי ענישה מוחשית יש בה לפגוע בשיקום הנאשם ובתהליך הטיפול-הנפשי שהוא כבר החל וממשיך. הדברים נתמכים גם במסמכים הרפואיים שהוצגו כאמור בעתירה לבטל זימון חוות דעת של הממונה. בהקשר זה נתתי את דעתי גם לנסיבות המשפחתיות שמפורטות בתסקיר אשר מפאת צנעת הפרט, אסתפק רק בלהפנות אליו. לפי שירות המבחן, ההליך הפלילי גרם לחידוד הגבול בין המותר והאסור אצל הנאשם ומהווה גורם הרתעתי. כל האמור ייזקף לקולת העונש.

(20) עוד תיזקף לקולת העונש, אך במידה זהירה ומתונה, נטילת האחריות לאחר הכרעת הדין. כאמור, הנאשם כפר בכל המיוחס לו ובחר למצות את זכותו המלאה לנהל את המשפט עד תומו (בהליך העידו חמישה שוטרים). הנאשם עצמו בחר שלא להעיד במשפט אך אמו העידה מטעם ההגנה.

(21) בשקלול של כל האמור, ותוך מתן דגש להמלצת שירות המבחן שהצביעה על החשש הממשי לפגיעה השיקומית בהליך הטיפול שהוא עובר ומאחר ולא התרשמתי כי הנאשם מגלה דפוסים עברייניים, ראוי בעיניי לחרוג במעט, לקולא, מתחתית המתחם באופן זה שיהיה ניתן להסתפק בענישה חינוכית מורחבת לצד ענישה נלווית מרתיעה.

תוצאה

(22) לאור האמור, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) הנאשם יבצע 300 שעות לתועלת הציבור לפי תוכנית שיקבע שירות המבחן ותובא לעיוני. שעות אלו יבוצעו תוך שנה לאחר גיבוש תוכנית בעניינו. תוכנית כאמור תוכן על-ידי שירות המבחן 1.9.2023. לעניין זה מופנית שימת לב הנאשם להוראת סעיף 71ד(3) בחוק העונשין לפיה אם יופר צו השירות, רשאי בית המשפט להטיל עונש אחר במקומו.

(ב) 5 חודשי מאסר ככל שיעבור מה מהעבירות שבהן הורשע, תוך 3 שנים מהיום.

(ג) מטיל על הנאשם קנס בגובה 5,000 ₪ או 15 ימי מאסר במקומו. הסכום ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ועוקבים, כאשר התשלום הראשון ישולם עד יום 21.8.2023 והשני עד יום 21.9.2023.

התשלומים יבוצעו לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר.

(ד) הנאשם יתחייב לשלם סך 7,500 ₪ ככל שהוא יעבור עבירה מבין העבירות שבהן הורשע תוך שנתיים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להודיע לשירות המבחן.

ניתן היום, ב' תמוז תשפ"ג, 21 יוני 2023.